

QUE VEURE A SANT JUST DESVERN

A. Peña del Moro.

La Peña del Moro és un turó de 276 metres d'alçada situat a ponent del Parc de Collserola. Des del cim es té un domini visual de tot el delta del Llobregat i les serres del Garraf fins més enllà de la conca de l'Anoia.

L'indret ja era freqüentat durant el bronze final -ara fa uns 2850 anys-, però no va ser fins al

segle VI a.c. que van edificar-se les primeres construccions ibèriques. El moment àlgid del poblat iber se situa entre els anys 450 i 300 abans de la nostra era.

Al cim hi ha les restes d'una torre de defensa medieval que té gairebé 4 metres de diàmetre i 1,20 metres d'alçada, i unes estructures adossades que van ser descobertes durant les excavacions efectuades l'any 2002. La construcció de la torre se situa a la fi del segle X-XI, però no trobem cap referència documental segura referida a l'indret fins al segle XIV, quan els documents mencionen el cim amb el nom de Puig Castellar.

B. Can Padrosa – Can Puig – Can Puig de les basses.

Masia de gran bellesa i d'interès tipològic, orientada a migdia, amb arcades interiors. La seva façana presenta les tres tramades originals i encara conserva el rellotge de sol.

S'hi troba un portal dovellat sota una finestra gòtica d'arcs lobulats, geminada per un esvelt pilar de calcària nummulítica. Al mateix pis i a cada extrem de la façana, hi ha altres dues finestres també gòtiques i formades per arcs lobulats emmarcats en un relleu en forma d'arc

conopial, esculpit a la pedra. La simetria compositiva del cos central sols la trenquen dues obertures posteriors i una balconera a l'extrem davant de la façana a nivell del primer pis i un altre a les golfes, al cantó oposat. A aquest cos original se li produeixen dues addicions a ambdós laterals. A remarcar la de llevant amb una galeria a nivell de la primera planta.

C. Molí fariner

Molí fariner hidràulic que conserva gairebé la totalitat de la seva estructura.

A la part superior hi ha la bassa que es troba soterrada. Conserva la totalitat del cup, la volta sencera de la sala de les moles i bona part del carcabà tant intern com extern.

No es conserva ni la solera de la sala de les moles ni les pedres del molí.

El portal d'entrada, situat a la façana nord que es conserva perfecte, té un arc gòtic apuntat.

El molí va construir-se l'any 1306, canviant de mans en nombroses ocasions. A mitjan del segle XVII el molí va deixar de funcionar. (Carretera de la Fatjol).

D. Can Sagrera

La masia —que també era conegut com a *Mas Sclam*, *Mas Palau*, *Heretat de n'Olivers del Pla* i *Heretat d'en Massama*— fou construïda a l'any 1709 i reformada a llarg del temps nombroses vegades. Hi destaca la reforma de l'any 1913 per l'arquitecte Marcel·lí Coquillat i Llofriu que determina l'actual aspecte de l'edifici. Als anys 70 es va construir el *Passeig de Can Sagrera* i moltes de les cases a prop als terrenys de l'antiga masia. Durant aquestes obres es van trobar sitges romanes del segle I aC o segle I. La reforma més recent de l'edifici es va dur a terme a l'any 1982.

E. Torre Pons

Torre aïllada i envoltada de jardí. El cos principal, cobert a dues vessants, consta de planta, pis i golfes. Les cobertes de la torre, a quatre vessants, són de ceràmica vidriada de colors verd, groc i vermell i disposades fent dibuixos geomètrics. Les cobertes acaben amb un prominent ràfec sobre cartel·les, entre les quals hi ha motius decoratius pintats. Les parets són pintades en color clar però tots els elements decoratius són fets amb maó cuit, així com també les arestes de la torre i les divisions de les plantes. • L'estil de l'edifici està a mig camí entre el modernisme i el noucentisme.

El senyor Fabià Pons i Pons va fer construir la casa l'any **1910** com a segona residència d'estiu. (Passatge Pons)

F. Casa de Cultura de Can Ginestar.

Can Ginestar (també dita Casa d'en Rabassa, Casa d'en Duran i Casa Tudó) és avui el resultat d'un continuat nombre de reformes i retocs. La primera data que figura en una llinda a la planta baixa és la de 1403, després, a l'interior es troba la data de 1669, mentre que al primer pis n'hi ha una del 1703 i l'edifici es corona amb la data del 1904.

De fet, de la primitiva masia sols es manté el celler, la resta fou absolutament renovada. En Marcel·lí Coquillat i Llofriu autor de l'última reforma, l'any 1904, la projectà sota els criteris del corrent modernista amb influències medievalistes. S'enderrocà part de l'edifici i es reconstruí tota la crugia que conté la galeria, s'elevà un metre la part central del terrat, es construï la capella a la dreta, es repararen les façanes que mantenen l'estructura típica de les tramades i s'encerclà la propietat per mitjà d'un mur sinuós de tanca d'inscripció gaudiniana. L'interior de l'edifici és també d'interès tant pels armaris ceràmics com pels embigats del 1904.

L'any 2002 s'iniciaren les obres de millora i ampliació de la casa de Cultura de can Ginestar amb la construcció d'una nova Biblioteca Municipal.

L'edifici es troba enmig d'un bell jardí. C/Carles Mercader, 17.

G. Ajuntament.

Edifici de finals dels (19)50 sense res remarcable.

H. Església dels Sants Just i Pastor

L'església està consagrada als sants Just i Pastor, però l'origen del seu nom també es pot vincular a Just d'Urgell, el bisbe més antic del bisbat d'Urgell de qui es té notícia.^[1] L'edifici —que es troba a la plaça de l'Església va venir a formar el nucli històric del que esdevindria el poble de Sant Just amb una sèrie de primeres masies al voltant seu en el espai de la sagrera. Aquesta primera església d'estil pre-romànic o romànic és esmentada per primera vegada l'any 986.

Al llarg de la seva història es duen a terme diverses reformes en l'edifici i el seu entorn, començant l'any 1366 quan s'obre una finestra a la part de ponent doncs l'interior era massa fosc. Al 1406 s'estableix el cementiri parroquial i al 1435 la sagristia. Entre 1569 i 1571 s'enderroca la vella església per construir una nova. Al 1676 s'afegeixen les capelles laterals i al 1752 dependències al nord i a ponent. En l'any 1890 es fa una restauració completa de l'edifici. El 21 de juliol de 1936, pocs dies després del començament de la guerra civil, tot el conjunt parroquial fou incendiat i cremat — presumiblement per gent de fora de la vila. L'any 1940 es va iniciar la restauració de l'església, que va ser inaugurada el 3 de març.

I. Casa Pruna

Casa formada per planta i pis, amb elements ornamentals d'inspiració neogòtica. Al pis hi ha dues finestres i un finestral que dona a un balcó amb una barana amb un acurat treball de ferro que reproduïx les formes arrodonides que hi ha sota les finestres. Destaquen els esgrafiats florals que hi ha en els ampits de les finestres. El coronament de la casa és amb merlets, amb la part central sobrealçada respecte a la resta i on hi ha un escut de la Mancomunitat de Catalunya.

El senyor Pere Pruna Folch, veí de Barcelona, va encarregar l'any **1909** el projecte de la casa a l'arquitecte Marcel·lià Coquillat i Llofriu. Als anys **50** la casa va passar a ser un habitatge plurifamiliar: s'amplià amb la construcció d'un annex a ponent i s'independitzà la planta baixa del pis. Cap a l'any **1997** es va fer una acurada restauració de la façana. Des de la seva fundació sempre hi ha viscut la mateixa família. (Carrer del Marquès de Monistrol, 11)

J. El Sanatori

Casa senyorial, aïllada i envoltada de jardí, formada per planta baixa i pis. Està coronada per un terrat limitat per balustrada d'inspiració neoclàssica i flanquejada per dues torres de planta quadrada cobertes amb cúpula de ceràmica vidriada. La façana de llevant s'obre a l'exterior mitjançant una gran escala amb diverses tramades. També hi ha balcons protegits per balustrades als laterals i una tribuna mirador que alhora fa de galeria. Destaquen els elements estilístics de caràcter historicista: pilastres acanalades, capitells composts, òculs ovalats, remats esglaonats i trencaigües, entre altres.

L'any **1922**, Elisa Romero sol·licità el permís per edificar una residència, projectada per l'arquitecte Andreu **Audet i Puig**, a la propietat que Victoriano de la Riba i Ruíz tenia entre els carrers Bonavista, Ateneu i Major. La construcció va anar a càrrec de l'empresa Fills de Magí Campreciós. A principi dels anys **30**, el doctor Rodríguez Arias i el doctor Vilardell hi van instal·lar la casa mèdica de repòs Bonavista. A partir d'aquí la casa va ser coneguda amb el nom de sanatori i va funcionar fins a la dècada dels **50** com a centre mèdic. Posteriorment es va convertir en un habitatge particular, i, a l'extrem de la finca que toca al carrer, s'han anat construïnt diversos habitatges unifamiliars. (Carrer de Bonavista, 29-31)

K. El Casino dels Senyors.

Descripció Edifici de planta baixa i pis, al qual s'ha afegit un segon pis enretirat i rematat per una coberta plana protegida per una balustrada d'inspiració clàssica. Presideix el conjunt una torre central rematada per un mirador quadrat amb finestrals. Destaquen les quatre dobles columnes d'estil clàssic que suporten una pèrgola i la combinació del color rogenc de la façana principal amb el blanc trencat del pis afegit i dels elements decoratius.

Història L'edifici va ser construït per encàrrec de Josep Siches Gil, veí de Barcelona, el qual l'any **1918** va ser un dels fundadors de l'Ateneu, i un cap visible dels estiuejants que l'any **1922** s'organitzaren a l'entorn de l'entitat: Colònia Santjustenca. L'any **1923** va encarregar uns projectes per edificar 6 cases al passatge Bell Lloc, que després va modificar construïnt 4 cases i un local social amb cafè, sala de billar i cuina. Aquest edifici va ser conegut popularment amb el nom de Casino dels Senyors. La Colònia Sanjustenca hi va celebrar els seus balls, els campionats d'esport de saló, obres de teatre i teatre musical. Després de la guerra va servir de menjador de l'Auxilio Social. L'any **1995**, els nous propietaris van transformar-lo en una casa plurifamiliar. (Passatge Major, 5).

L. Festejador de Can Vendrell

Templet de planta hexagonal amb columnes de capitell compost, entre les quals hi ha finestres d'arc rebaixat, i coronat per una cúpula esfèrica rematada per un floró. • La decoració és de ceràmica vidriada en tons grocs i taronges. Reprodueix escames i se suporta en un tambor amb volutes que alhora li fan de contraforts. • El basament sobre el qual s'alça el templet té forma troncopiramidal amb òculs rodons. • L'accés es fa per una escala lateral protegida per una barana de pedra. • La fusta dels porticons està molt treballada.

Possiblement va ser construït l'any **1914**, quan Marcel·lià Coquillat i Llofriu va projectar la torre -on ara hi ha una escola bressol- per a Arturo Bossy, veí de Barcelona. La finca s'estenia en paral·lel al carrer Bonavista fins a la cantonada amb el carrer Catalunya, lloc escollit per aixecar el festejador. L'any **1923**, la casa, el jardí i el festejador eren propietat de la família Vendrell. Posteriorment, s'ha segregat en diversos propietaris. (Carrer de Catalunya, 2-4)

M. Conjunt de cases de la barriada de l'Hostal

Descripció Filera de cases de planta baixa i pis amb portes de brancals i llinda de pedra, acabades amb arcs escarsers. Dues d'elles conserven la tipologia original: planta baixa i pis amb balcó i una finestra. Els balcons originals tenien una solera de ceràmica amb rajoles blanques i verdes visibles des de l'exterior, sostingut per ferros forjats. • Una de les façanes està decorada amb esgrafiats de fi del segle XVIII, d'inspiració neoclàssica, amb un rellotge de sol i inscripció de benvinguda.

Història Aquest sector del municipi es va desenvolupar a partir de la construcció de la Carretera Reial, entre els anys **1763** i **1765**. La nova via va comportar l'edificació d'un hostel situat a l'alçada de l'actual carrer Bonavista. Entre la fi del segle **XVIII** i el principi del **XIX**, es van anar construint els habitatges a ambdues bandes de la carretera. L'any **1826** va edificar-se la casa dels esgrafiats, molt ben restaurada fa pocs anys. Als anys **20** la resta de cases del conjunt van anar canviant l'aspecte de la façana. (Carretera Reial, 18 – 48)

N. Urbanització del Sagrat Cor

Conjunt format per vuit cases unifamiliars amb jardí, amb planta i pis i amb les cobertes inclinades en diferents vessants, fetes amb teula plana.

Les façanes laterals a l'alçada del pis queden recobertes de teula. • La planta queda diferenciada del pis per un cobert suportat per mènsules de fusta.

Les cases estan distribuïdes de dues en dues al voltant d'una plaça circular dividida en quatre sectors per dos carrers que la creuen perpendicularment. Al centre de la plaça hi ha un monument format per un dipòsit a la part superior i, encerclat, una imatge del Sagrat Cor.

L'any **1925**, Gaspar Modolell i Jané, propietari dels terrenys situats a la cruïlla dels carrers Sagrat Cor i Sant Isidre, va iniciar la urbanització del sector amb la construcció d'un dipòsit d'aigües de pou, que acollia una imatge del Sagrat Cor de Jesús. El projecte dels quatre primers xalets, possiblement fet per Josep **Alemaný**, és de l'any **1928** i la construcció del conjunt es va enllestir a principi dels anys **30**. L'any **1945** va reposar-se la imatge del Sagrat Cor per una altra feta per Xavier **Modolell** i **Lluch**, ja que la primera es va destruir durant la Guerra Civil. (Plaça del Sagrat Cor).

O. Edifici Walden 7

Obra de **Ricard Bofill** i **Levi (1973-1975)**, està situat en els terrenys de l'antiga fàbrica de Ciments Sanson, avui desapareguda.

L'edifici representà un impacte enorme en l'entorn per les grans dimensions que posseeix i la desmesurada potència de la seva volumètrica d'immens cristall mineral. L'alçària depassa els 40 m. Conté un total de quinze plantes. El projecte, monumentalista, barroc i experimental suggereix un gran rusc humà; depassa, però, la uniformitat vulgar de tantes construccions massives i caldria entendre'l dins d'un projecte global més ampli a escala urbana que ocupava la pràctica totalitat dels terrenys de la fàbrica Sanson. Tanmateix el Walden-7 es

comprèn millor a escala formal si s'enquadra dins la trilogia que forma amb la gran xemeneia de formigó i amb el Taller d'Arquitectura.

El Walden es compon de cèl·lules agrupables de 30m²; hi ha setanta estudis d'una cèl·lula, vint-i-tres estudis més vint-i-set apartaments de dues cèl·lules i cent setanta-quatre apartaments de tres cèl·lules i setanta-quatre, aquest dos darrers grups dissenyats en dúplex.

O. Xemeneia

Xemeneia de formigó armat de 104 metres d'alçada a la qual, en els últims 15 anys, s'han anat afegint diferents estructures per adaptar-la a les noves funcions.

Als peus de la xemeneia hi ha 16 sitges de ciment, vuit d'elles de nova construcció.

Al capdamunt hi ha una plataforma - mirador metàl·lica a la qual s'accedeix mitjançant un ascensor interior.

El gener de 1917 es va constituir la societat Auxiliar de la Construcción S. A. que va construir la fàbrica de ciment coneguda popularment com Sanson, que va començar a funcionar tres anys més tard. La xemeneia va ser projectada per l'enginyer nord-americà Clifford Tomlinson, i va començar a funcionar l'any 1924. L'any 1968, les instal·lacions de la fàbrica van traslladar-se al seu actual emplaçament a Sant Feliu de Llobregat. La urbanització dels terrenys va fer que la propietat de la xemeneia passés a l'Ajuntament i el 1984, la Corporació Metropolitana de Barcelona es va responsabilitzar de la restauració de la xemeneia i les sitges.

El novembre de 1996 va concloure un espectacular projecte de l'arquitecte Alfred Arribas que va convertir els túnels de fums entre xemeneia i forns de ciment i la base de la xemeneia en un espai lúdic nocturn. A uns 15 metres d'alçada va instal·lar-se un restaurant i a l'interior de la xemeneia s'hi va construir una escala metàl·lica i un ascensor per arribar al mirador superior.

Altres elements patrimonials:

Can Fatjó Torrent de la font del Ferro

Can Padrosa Riera de Sant Just

Can Coscoll Carretera de La Plana

Can Vilà de la Muntanya Camí de Vallvidrera

Can Candeler Camí de Can Candeler

Can Cardona Plaça de Jacint Verdaguer, 1

Can Madurellet o Madorellet Plaça de Jacint Verdaguer, 4

Can Campreciós Carrer de Sant Lluís, 2 • Plaça Campreciós

Torre de l'hereu Modolell (1910) Rambla de Gaspar Modolell, 3

Can Madriquera (1919) Carrer de Catalunya, 5-7

Casa Bassols i Casa Solé (1916) Carrer Major, 43 i 45

Mercat Municipal (1922) Carrer Bonavista

Torre de la Immaculada (1917 i 1925) Carrer de Miquel Reverter, 7

Casa Petit (1930) Carrer de l'Església, 20-22

Casa Espiell (1933) Carrer del Marquès de Monistrol, 13

Casa Bistagné (1947) Carrer de Picalqués

<http://www.santjust.cat/patrilibre/index.htm>